

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

Številka: 007-619/2006/56

Datum: 20.10.2006

MINISTRSTVA, ORGANI V SESTAVI MINISTRSTEV
VLADNE SLUŽBE IN
UPRAVNE ENOTE

**ZADEVA: Odgovori na aktualna vprašanja v zvezi z novo ureditvijo povračila
stroškov prevoza na delo in z dela**

V zvezi z izvajanjem Uredbe o povračilu stroškov prevoza na delo in z dela javnim uslužbencem in funkcionarjem v državnih organih (Uradni list RS, št. 95/06), ki velja od 27.09.2006, se na Ministrstvo za javno upravo naslavljajo nekatera aktualna vprašanja. Med njimi so tudi takšna, ki neposredno iz pojasnil k izvajanju uredbe, objavljenimi na spletnih straneh Ministrstva za javno upravo (številka dopisa: 007-619/2006/5 z dne 20.09.2006) ne izhajajo, zato kot dodatno pomoč pri izvajanju uredbe odgovarjamo na naslednja vprašanja:

1. Ali se uredba uporablja za občine in za širši javni sektor?
2. Ali je potrebno v novi izjavi navesti ceno najcenejšega prevoza, kljub temu, da sama vožnja z najcenejšim javnim prevozom v eno smer traja več kot dve uri in pol?
3. Ali se lahko povrne kilometrina, ko zaradi službenih obveznosti (delo v podaljšanem času) ni možnosti javnega prevoza?
4. Kaj se všteva v dvourno časovno izgubo (drugi odstavek 2. člena uredbe)?
5. Kdaj je mogoče reči, da prevoz z javnim prevoznim sredstvom ni možen?
6. Ali se v primeru, da javni prevoz ni možen, zaposlenemu lahko povrne kilometrina tudi za relacijo, ki poteka po ozemlju tuje (sosednje) države?
7. Ali se zaposlenemu lahko povrne kilometrina, če javni prevoz na celotni relaciji od bivališča do delovnega mesta ni možen (primer 1: na prvi polovici poti je možen, potem nekaj kilometrov ni možen, potem pa je zopet možen; primer 2: javni prevoz je možen, razen zadnjih nekaj kilometrov do delovnega mesta)?
8. Stroški za kateri javni prevoz se zaposlenemu povrnejo, če je npr. avtobus manj kot kilometer oddaljen od bivališča, vlak, ki pa je sicer cenejši prevoz pa je od bivališča oddaljen več kot en kilometer?
9. Na kakšen način naj organi preverijo resničnost podatkov v izjavah?
10. Ali se v primeru, ko bi uporaba najcenejšega javnega prevoznega sredstva pomenila več kot dvourno dnevno časovno izgubo (drugi odstavek 2. člena uredbe), dražje javno prevozno sredstvo pa po voznem redu ne obstaja, lahko povrne kilometrino?
11. Ali se zaposlenemu povrnejo stroški javnega prevoza kljub temu, da ima rezervirano parkirno mesto za osebno vozilo in je torej jasno, da dejansko uporablja osebno vozilo?
12. Ali se za javni prevoz šteje tudi avtobusni prevoz v zasebni lasti?
13. Ali je za priznanje pravice do povračila kilometrine potrebno izdati sklep o kilometrini?
14. Ali se za najkrajšo pot lahko šteje vožnja po avtocesti glede na dejstvo, da je za uporabo avtoceste potrebno plačati cestnino?

15. Kako ravnati v primeru, da se zaposleni vozi več kot tri dni v mesecu iz kraja, ki je njegovo stalno bivališče, je pa ta bolj oddaljen od delovnega mesta kot kraj od koder se pretežno vozi na delo in z dela in je zaradi tega naveden v izjavi?
 16. Kaj storiti v primeru, da ima zaposleni na relaciji od bivališča do delovnega mesta dva različna prevoznika, od katerih eden vozi v jutranjih urah, drugi pa v popoldanskih urah (mesečno vozovnico je mogoče uporabljati samo za enega prevoznika, kombinirane vozovnice ni)?
 17. Kako povrniti stroške prevoza, ko je javni prevoz možen npr. samo za prihod na delo, za odhod z dela pa ni možen?
 18. Kako povrniti stroške prevoze v času, ko je javni prevoz možen samo v času šolskega pouka ali samo ob določenih dnevih?
 19. Ali se stroški za mesečno vozovnico ob pogoju, da zaposleni priloži dokazilu o dejanskem nakupu povrnejo tudi v primeru načrtovanih odsotnosti (npr. letni dopust)?
-

Ad 1)

Iz prvega člena uredbe povsem nedvoumno izhaja, da se uporablja za javne uslužbenke in funkcionarje v državnih organih. Uprave lokalnih skupnosti, javni zavodi, javne agencije, javni skladi niso državni organi, seveda pa tako kot državni organi sestavljajo javni sektor (glej prvih pet točk 6. člena Zakona o javnih uslužbencih). Za širši javni sektor se uporablja Zakon o višini povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov, ki v 8. členu določa, da se zaposlenemu povrnejo stroški javnega prevoza, če ta ni možen pa se povrne kilometrino. Obvezujoča je torej uporaba zakona, medtem ko se uredba, ki velja za državne organe uporablja le, če je skladno s 130. členom Zakona o delovnih razmerjih v kolektivni pogodbi s splošno veljavnostjo ali drugim splošnim aktom določeno, da se uporablja ureditev, ki velja za državne organe. V tem primeru je potrebno upoštevati celotno ureditev, torej tudi tisto, ki je določena z izvršilnim predpisom.

Ad 2)

Uredba v drugem odstavku 2. člena določa, da se zaposlenemu povrnejo stroški prevoza za javni prevoz, ki ni najcenejši, če bi uporaba najcenejšega javnega prevoza ne upošteva čas trajanja vožnje povzročila zaposlenemu več kot dve uri dnevne časovne izgube. Iz navedenega izhaja, da trajanje same vožnje za obračun stroškov ni relevanten podatek. Kaj se všteva v dvourno dnevno časovno izgubo, odgovarjamo pod točko Ad 4).

Ad 3)

V tem primeru je po našem mnenju potrebno ravnati kot da javni prevoz ni možen in zaposlenemu povrniti kilometrino, pri čemer pa je potrebno upoštevati dejstvo, da bo zaposleni v večini primerov tako ali tako prejel povrnjene stroške za npr. mesečno vozovnico. Podlage za dvakratno izplačilo stroškov iz istega naslova seveda ni, zato menimo, da je potrebno v teh primerih preračunano ceno mesečne vozovnice za en dan prisotnosti na delu (npr. 30.500,00 - cena mesečne vozovnice za medkrajevni promet : npr. 21 – število delovnih dni za konkretnega zaposlenega v konkretnem mesecu) odšteti od zneska kilometrine. V primeru, da se bo na podlagi izračuna izkazalo, da je znesek za posamezne dneve glede na ceno mesečne vozovnice višji od zneska kilometrine, menimo, da zaposlenemu kilometrino za te dneve ne pripada, saj bodo ti stroški že zajeti v ceni mesečne vozovnice. Ob tem želimo opozoriti še na objavljena pojasnila (številka: 007-619/2006/5 z dne 20.09.2006) k izvajanju uredbe (glej spletno stran MJU, zakonodaja, pomembni dokumenti, pogosta vprašanja, mnenja, okrožnice), v katerih je navedeno, da je v primerih, ko zaradi neenakomerne razporeditve delovnega časa javni prevoz ni možen, potrebno dati izjavo, na podlagi katere bo razvidno, kdaj javni prevoz ni bil možen. Prav tako je ob tem potrebno upoštevati tudi določbo četrtega odstavka 9. člena uredbe, ki določa, da mora zaposleni

najkasneje do 10. v mesecu za pretekli mesec sporočiti delodajalcu, če se več kot trikrat ne vozi iz kraja, ki je v izjavi naveden kot kraj, od koder se dejansko vozi na delo.

Ad 4)

V dvourno časovno izgubo se všteva čas od prihoda javnega prevoznega sredstva po voznem redu v kraj delovnega mesta do začetka fiksnega delovnega časa (prihod) in čas od konca fiksnega delovnega časa (odhod) do časa odhoda javnega prevoznega sredstva po voznem redu iz kraja delovnega mesta zaposlenega. V primeru premakljivega delovnega časa predlagamo, da se dvourna časovna izguba šteje glede na 8.00 uro (prihod) in 16.00 (odhod). Prav tako se v dvourno časovno izgubo šteje tudi čas zaradi morebitnega prestopanja z enega na drugo javno prevozno sredstvo. V dnevno časovno izgubo se ne šteje trajanje same vožnje.

Glede na navedeno, v objavljenem pojasnilu na spletnih straneh Ministrstva za javno upravo k izvajanju uredbe (številka: 007-619/2006/5 z dne 20.09.2006), preklicujemo besedilo zadnjega stavka prvega odstavka pojasnila k 2. členu uredbe (~~»Če gre za premakljiv delovni čas, se omejitev dveh ur računa od začetka premakljivega delovnega časa prihoda na delo in konca premakljivega delovnega časa odhoda z dela (npr. v ministrstvih pred 7.30 in po 17.30 uri«).~~

Ad 5)

Zakon o višini povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov v 8. členu določa, da se zaposlenemu povrnejo stroški javnega prevoza, če ta ni možen pa se povrne kilometrina. Javni prevoz ni možen, če po voznem redu ne obstaja, oziroma če bi uporaba javnega prevoznega sredstva za zaposlenega pomenila, da zaradi voznega reda ne more izpolniti dnevne delovne obveznosti. V kontekstu drugega odstavka 2. člena uredbe to pomeni, da se v primeru, da uporaba dražjega javnega prevoznega sredstva ni možna, ne glede na več kot dvourno dnevno časovno izgubo povrnejo stroški za najcenejši javni prevoz in ne stroški kilometrine.

Ad 6)

Tudi v primeru povračila kilometrine mora zaposleni, ki uveljavlja povračilo stroškov prevoza na delo in z dela izpolniti izjavo s podatki, o razdalji med bivališčem in delovnim mestom. Če je razdalja skozi sosednjo državo krajša in zaposleni v izjavi navede to razdaljo, menimo, da ni zadržkov, da se povrne kilometrina za to razdaljo, če so seveda izpolnjeni pogoji za izplačilo kilometrine. Upošteva se načelo gospodarnega ravnanja z javnimi sredstvi je v konkretnem primeru ključni kriterij sama razdalja med bivališčem in delovnim mestom. Navedeno izhaja iz četrtega odstavka 2. člena uredbe, ki določa, da se kilometrina povrne za najkrajšo pot od bivališča do delovnega mesta. Ker sicer ni predvideno, da se javni uslužbenci oziroma funkcionarji na delo vozijo po ozemlju druge države, menimo, da je povračilo stroškov prevoza za relacijo po tujem ozemlju možno zgolj pod pogojem, da bo to najkrajša relacija in bo zaposleni v izjavi navedel podatek o tej razdalji.

Ad 7)

Pri odgovoru na navedeno vprašanje je po našem mnenju potrebno izhajati iz dejstva, da delodajalec ne more prisiliti zaposlenega, da se na delo in z dela vozi s točno določenim prevoznim sredstvom, zato tudi ne more zahtevati, da zaposleni v izjavi navede prevozno sredstvo, s katerim se dejansko vozi. V tem smislu je določbo 3. točke drugega odstavka 9. člena uredbe (glej tudi 3. točko izjave) potrebno obravnavati kot potencialno možnost uporabe javnega prevoznega sredstva in ne kot dejansko uporabo javnega prevoznega sredstva. Ključnega pomena pa je, da zaposleni v izjavi navede kraj, od koder se dejansko vozi na delo in ceno vozovnice, saj je od tega odvisna višina povračila. Glede na določbo 8. člena zakona so podatki v izjavi torej odvisni od (ne)možnosti javnega prevoza. V tem primeru je torej potrebno upoštevati prvi odstavek 7. člena uredbe, na podlagi katerega se zaposlenemu za relacijo od bivališča do prvega javnega prevoznega sredstva in od zadnjega

javnega prevoznega sredstva do delovnega mesta povrne kilometrina, če ti razdalji znašata več kot en kilometer.

Ad 8)

Uredba zasleduje načelo gospodarnega ravnanja z javnimi sredstvi in izhaja iz koncepta najcenejšega javnega prevoza. Menimo, da je tudi v tem primeru delodajalec zavezan upoštevati najcenejšo varianto. Če ima zaposleni v **istem kraju** na razpolago tako avtobus kot vlak (ne glede na razdaljo od bivališča do obeh javnih prevoznih sredstev v tem kraju), mu delodajalec skladno s konceptom povrnitve stroškov za najcenejši javni prevoz povrne stroške glede na primerjalni izračun, ki bo pokazal, kaj je cenejša varianta upoštevajoč celotno relacijo od kraja, od koder se zaposleni vozi, do delovnega mesta (to pa lahko pomeni, da je ceneje, da se zaposlenemu povrne kilometrina za razdaljo npr. petih kilometrov, potem pa npr. pavšalno vozovnico za vlak, kot pa vozovnico za avtobus, ki je sicer povsem blizu bivališča zaposlenega). Če je v kraju bivališča zaposlenega možen prevoz z avtobusom, v drugem kraju pa z vlakom, ki je sicer cenejši javni prevoz, se mu ne glede na ceno povrnejo stroški avtobusa, ker ta predstavlja prvo možno javno prevozno sredstvo. Če prevoz s prvim (najbližjim) javnim prevoznim sredstvom ni možen, se zaposlenemu povrnejo stroški prevoza od tistega javnega prevoznega sredstva, ki ga je možno uporabiti in je v povezavi s stroški kilometrine do tega prevoznega sredstva in ceno prevoza do delovnega mesta najcenejša varianta.

Ad 9)

Način preverjanja resničnosti podatkov, navedenih v izjavah je v pristojnosti posameznih organov. V tej zvezi predlagamo, da se uporabijo vsi razpoložljivi načini (npr. telefon, pisna komunikacija, internet - objava cenikov in voznih redov), v redkih primerih pa verjamemo, da bo podatek iz izjave potrebno preveriti tudi osebno, v neposrednem stiku s prevoznikom. Predlagamo tudi, da se na vsaki izjavi zapiše uradni zaznamek osebe, ki bo podatke preverjala, iz katerega bo razvidno, da so podatki, navedeni v izjavi preverjeni. Menimo, da je pri posameznih mejnih primerih ključnega pomena neposredna komunikacija med nadrejenim in njemu neposredno podrejenim javnim uslužbencem v smislu skupne obravnave vsebine izjave. Glede na navedeno predlagamo, da se o izpolnjeni izjavi pred pričetkom preverjanja resničnosti podatkov nadrejeni in javni uslužbenec pogovorita.

Ad 10)

Drugi odstavek 2. člena uredbe zgolj določa, v katerem primeru je dopustno odstopanje od koncepta povrnitve stroškov najcenejšega javnega prevoza (dvourna časovna izguba). Ni pa to kriterij, na podlagi katerega bi bilo možno sprejeti odločitev o povrnitvi kilometrine (glej odgovor Ad 5). Navedeno pomeni, da se v primeru, da dražje javno prevozno sredstvo po voznem redu ne obstaja, povrnejo stroški za tisto javno prevozno sredstvo, ki po voznem redu obstaja in je z njegovo uporabo možno izpolniti dnevno delovno obveznost.

Ad 11)

Menimo, da ni pravne podlage za povrnitev kilometrine, če je javni prevoz možen. Glede na določbo 8. člena zakona, dejstvo, da je bilo nekemu dodeljeno parkirno mesto in da dejansko na delo prihaja z osebnim avtomobilom, ne vpliva na odločitev glede povrnitve stroškov prevoza na delo.

Ad 12)

Za javni prevoz se šteje tudi avtobusni prevoz v zasebni lasti. Zakon o prevozih v cestnem prometu - uradno prečiščeno besedilo (ZPCP-1-UPB3) (Uradni list RS, št. 26-898/2005) v 15. točki 2. člena določa, da je javni prevoz prevoz, ki je pod enakimi pogoji dostopen vsem uporabnikom prevoznih storitev in se izvaja v komercialne namene. Isti zakon ureja tudi podelitev licence in koncesije za opravljanje prevozov potnikov v cestnem prometu.

Ad 13)

Izjava, na podlagi katere uveljavlja zaposleni pravico do povračila stroškov prevoza na delo po našem mnenju zadostuje tudi za povrnitev kilometrine. V primeru, da delodajalec ob preverjanju resničnosti podatkov, navedenih v izjavi, ugotovi, da bi zaposlenemu glede na določbo 8. člena zakona morala biti povrnjena kilometrina in ne javni prevoz, kot izhaja iz izjave, se zaposlenemu izda sklep o pravici do povračila kilometrine. V tem primeru naj sklep ne vključuje cene, temveč vrsto prevoza in število kilometrov.

Ad 14)

Koncept, ki ga uvaja uredba, je koncept povrnitve stroškov najcenejšega prevoza. Četrti odstavek 2. člena, ki določa, da se zaposlenemu v primeru, da javni prevoz ni možen od kraja bivališča do delovnega mesta za najkrajšo relacijo, povrne kilometrina, je torej potrebno obravnavati v kontekstu najcenejših stroškov. Uporaba avtoceste zahteva plačilo cestnine in je v nasprotju z načelom gospodarnega ravnanja z javnimi sredstvi. Navedeno pomeni, da se v primeru povračila kilometrine ta povrne za najkrajšo razdaljo od bivališča do delovnega mesta, pri čemer pa določba »najkrajša razdalja« ne vključuje razdalje po avtocesti oziroma ne vključuje povračila cestnine.

Ad 15)

Zaposleni v izjavi navede kraj stalnega ali začasnega bivališča (bivališče), prav tako je dolžan navesti kraj, od koder se dejansko vozi. Če je ta kraj bližje delovnemu mestu, se mu skladno s tretjim odstavkom 2. člena povrnejo stroški prevoza od tega kraja. Namen določbe četrtega odstavka 9. člena uredbe je, da se zaposlenemu v primeru, da se več kot trikrat mesečno vozi na delo in z dela iz kraja, ki je bližje delovnemu mestu kot kraj, naveden pod 2. točko izjave, povrnejo nižji stroški prevoza. Navedeno določbo je potrebno obravnavati torej v povezavi z namenom določbe tretjega odstavka 2. člena uredbe.

Ad 16)

V tem primeru je javni prevoz sicer možen, ni pa možna uporaba cenejše variante vozovnice za ta prevoz (v konkretnem primeru mesečne vozovnice za medkrajevni promet). Menimo, da je v tem primeru potrebno povrniti stroške za dnevno (enosmerno) vozovnico, nikakor pa glede na 8. člen zakona ni možna povrnitev kilometrine.

Ad 17)

Uredba ureja povračilo stroškov prevoza za prevoz na delo in z dela, zato je v primeru, da javni prevoz za vrnitev z dela ni možen, potrebno zaposlenemu povrniti kilometrino.

Ad 18)

Za dneve, ko javni prevoz ni možen, je skladno z 8. členom zakona potrebno povrniti kilometrino. Zaposleni je podatek o dnevih, ko javni prevoz ni možen dolžan sporočiti delodajalcu. Enako velja v primeru spremembe voznega reda in cene vozovnice (glej tretji odstavek 9. člena uredbe).

Ad 19)

Namen četrtega odstavka 6. člena uredbe je bil, da se v primeru nenačrtovane odsotnosti z dela (npr. bolezen, poškodba) zaposlenemu v vsakem primeru (torej ne glede na število dni odsotnosti z dela) povrnejo stroški prevoza za npr. mesečno vozovnico, če dokaže, da je dejansko kupil to vozovnico. Nikakor pa namen te določbe ni bil, da se zaposlenemu, ki bo uveljavljal npr. pravico do dopusta (načrtovana odsotnost) na ta način povrnejo stroški prevoza, če se vnaprej ve, da bo v konkretnem mesecu odsoten z dela npr. tri tedne. Povsem razumljivo je, da morebitno dokazilo o nakupu mesečne vozovnice v tem primeru ne more biti podlaga za povrnitev stroškov te vozovnice. Pri tem je torej potrebno uporabiti drugi odstavek 6. člena uredbe, ki določa, da se zaposlenemu povrnejo stroški za dejansko število dni prisotnosti na delu, če je teh dni manj kakor deset in je to glede na primerjavo s cenami mesečne, pavšalne ali kombinirane vozovnice, ceneje.

Predlagamo, da pristojne službe organov javne uslužbenice opozorijo, da pri izpolnjevanju izjave ob navajanju vrst javnih prevoznih sredstev, katerih uporaba je možna, navedejo tudi konkretne relacije in ne le vrste javnega prevoznega sredstva (3. točka Izjave).

Pripravil:

Mag. Branko Vidič
SEKRETAR

Mag. Roman REP
DRŽAVNI SEKRETAR

POSLANO:

- naslov
- janko.marinko@sodisce.si
- zbirka dokumentarnega gradiva